

Asia: VM048:00/2017, VM/1353/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien ja maakuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Luonnoksesta yleisesti

Esityksen tavoitteet ovat kannatettavia. Valtionhallinnon, maakuntien ja kuntien yhteisenä tavoitteena tulee olla taloustietojen tuottaminen ja raportointi yksinkertaisella, luotettavalla ja yhdenmukaisella tavalla automatisoidusti. Ensisijaisena tavoitteena tulee olla, että sekä tiedon tuottajat (kunnat ja maakunnat) että tiedon käyttäjät hyötyvät uudistuksesta ja pystyvät sen myötä tehostamaan omaa toimintaansa ja käyttämään yhteistä tietoa hyväksi.

Esitetyn toimintamallin aiheuttamat vaikutukset

Esityksen tarkkoja vaikutuksia on tässä vaiheessa haasteellista arvioida. Vielä ei ole selvää, mitä muutoksia taloushallinnon tietojärjestelmiin (ja mahdollisesti organisaatorakenteeseen) joudutaan tekemään. Epäselvää on myös, joudutaanko yritykset perustamaan uudelleen tietojärjestelmään (Raindance) ja samalla tekemään uudet tiliointirakenteet. Tämä tarkoittaisi merkittäviä lisäkustannuksia lyhyellä aikavälillä.

Kuten edellä on todettu, pidemmällä aikavälillä uudistus on kannatettava ja vähentää merkittävästi tietojen raportointiin käytettävää työaikaa ja säästää kustannuksia.

Esitetyn toimintamallin vastuiden selkeys

Esitetyn toimintamallin toimeenpanossa keskeinen rooli on tietojärjestelmätoimittajilla, jotka tuottavat palveluja kunnille ja maakunnille. Kunnat (kuten myös maakunnat ja valtio) ovat riippuvaisia tietojärjestelmätoimittajista. Uudistuksen käytännön toteutus tapahtuu viime kädessä kunnan ja tietojärjestelmätoimittajan välillä. Tästä syystä on erityisen tärkeää, että tietojärjestelmätoimittajat osallistuvat tiiviisti uudistuksen valmisteluun yhteistyössä valtiovarainministeriön ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Esitetyn toimintamallin toimeenpanon edellyttämät toimenpiteet kunnissa

Keskeiset toimenpiteet liittyvät tietojärjestelmissä tehtäviin muutoksiin sekä tukipalvelujen kustannusten kohdistamiseen.

Millaista tukea tarvittaisiin esitetyn raportointimallin onnistuneeseen toimeenpanoon

Kuten edellä on todettu, ovat kunnat taloushallinnon ohjelmistojen osalta riippuvaisia tietojärjestelmätoimittajista. Muutosten tekeminen olemassa oleviin tietojärjestelmiin vaatii yleensä uuden projektin perustamisen yhteistyössä tietojärjestelmätoimittajan kanssa ja aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia. Kunnilla ei yleensä ole juurikaan mahdollisuuksia vaikuttaa lisäkustannuksiin, koska muutosten tekemistä voidaan harvoin kilpailuttaa niissä tapauksia, kun muutoksia tehdään olemassa oleviin tietojärjestelmiin. Edellä mainituilla perusteilla on tärkeää, että valtiovarainministeriö tekee riittävästi yhteistyötä merkittävimpien tietojärjestelmätoimittajien kanssa, jotta tietojärjestelmämuutosten toteuttaminen kunnissa olisi mahdollisimman helppoa ja onnistuisi suunnitellusti. Kunnilla tulisi myös olla mahdollisuus hakea valtiolta avustusta aiheutuviin kustannuksiin. Joissakin tapauksissa kustannukset voivat olla todella merkittävät, varsinkin jos tietojärjestelmissä olevia organisaatorakenteita tai muita vastaavia tietoja joudutaan uudistuksen myötä muuttamaan.

Hyryläinen Päivi
Sonkajärven kunta